

इंद्रनीलची वातच न्यारी दुधाच्या धारा वाहती दारी...!

शेती व पशुसंवर्धन या दोन व्यवसायांना ग्रामीण अर्थव्यवस्थेमध्ये अत्यंत महत्वाचे स्थान आहे. त्यापैकी बहुतांश शेती पावसाच्या भरवशावर अवलंबून आहे. आजच्या महागाईच्या काळात अपुरा पाऊस, वारंवार पडणारे दुष्काळ, तीव्र पाणी टंचाई, शेती मालास पुरेसा दर नसणे, इत्यादी कारणांमुळे शेती व्यवसाय न परवडणारा झाला आहे. या घसरत्या परिस्थितीत दुग्धव्यवसायाखेरीज दुसरा तरणोपाय नाही. दुग्धव्यवसायाला आधुनिक तंत्रज्ञानाची जोड देऊन उत्पादन व खर्चाचा मेळ घातल्यास हा व्यवसाय निश्चितच फायदेशीर ठरेल. दुधाळ जनावरांच्या व्यवस्थापनामध्ये आहार हा घटक सर्वाधिक महत्त्वपूर्ण असतो. कारण व्यवस्थापनातील ६० ते ७०% खर्च हा आहारावरच होत असतो. दुभत्या जनावरांना आहार देत असताना त्यांची उत्पादन क्षमता लक्षात घेणे गरजेचे असते, कारण जास्त दूध उत्पादन देणाऱ्या जनावरांच्या पौष्टिक गरजा देखील जास्त असतात. मात्र सर्व जनावरांना सारखाच आहार दिल्यामुळे जनावरांच्या क्षमते एवढे उत्पादन मिळू शकत नाही, याचा परिणाम दुभत्या जनावरांमध्ये खालील दोष दिसून येतात.

- १) ऊर्जा, प्रोटीन्स, मिनरल्स इत्यादींचे असंतुलन झाल्यामुळे जनावरे एकतर प्रमाणापेक्षा जाड अथवा अगदीच अशक्त बनतात.
- २) पूर्ण क्षमतेने माजावर येत नाहीत.
- ३) वारंवार उलटतात.
- ४) दूध उत्पादन व फॅट यामध्ये घट.
- ५) दूध देण्याच्या कालावधीमध्ये घट.
- ६) पौष्टिक घटकांचे असंतुलन आणि रोगप्रतिकार शक्तीमध्ये झालेली कमतरता यामुळे विविध आजार व औषधांवरील खर्चात वाढ. वरील सर्व गोष्टी लक्षात घेऊन, राष्ट्रीय उत्पादकता पुरस्कार विजेते 'हिन्दुस्तान

फीड्सने' प्रदिर्घ संशोधनाअंती खास दुधाळ जनावरांसाठी 'इंद्रनील' हे पशुखाद्य विकसीत केले आहे. यासाठी विविध भागांतील दुधाळ जनावरांवर घेतलेल्या चाचण्यांमधून खालील फायदेशीर बाबी सिद्ध झाल्या आहेत.

- १) दूध उत्पादन व फॅट यामध्ये हमखास वाढ.
- २) पोटामध्ये (Rumen) तंतुमय पदार्थांच्या पचनामध्ये सुधारणा.
- ३) दुभत्या जनावरांच्या सर्वोच्च उत्पादन क्षमतेचा पूरेपूर वापर.
- ४) दूध देण्याच्या कालावधीमध्ये वाढ.
- ५) नियमित माज, वेळेवर प्रजनन.
- ६) सर्वसाधारण आरोग्य आणि रोगप्रतिकार शक्तीमध्ये सुधारणा, औषधोपचारावरील खर्चात कपात
- ७) दुधाची प्रत (डिग्री, फॅट, एस.एन.एफ.) मध्ये वाढ.

'इंद्रनील' ची वैशिष्ट्ये :

- १) तज्ञ आहार शास्त्रज्ञांच्या देखरेखेखाली शास्त्रोक्त फॉर्म्युलानुसार उत्पादन.
- २) अत्याधुनिक प्रयोगशाळेत दर्जा नियंत्रणाबाबत पुर्ण खात्री
- ३) दूध उत्पादनासाठी आवश्यक सर्व अमिनो अॅसिड्स (EAA) ऊर्जा, व्हिटॅमिन्स आणि मिनरल्सचा सुयोग्य प्रमाणात पुरवठा त्यामुळे उत्पादनात हमखास वाढ.
- ४) नेहमीचे पशुखाद्यासोबत इंद्रनील १.५ ते २ किलो रोज दिल्यास ही दूध उत्पादन व फॅटमध्ये वाढ झाल्याचे दिसून आले आहे.
- ५) दुभत्या जनावरांना पुर्णपणे 'इंद्रनील' पशुखाद्य दिल्यासही त्यासोबत चारा सोडून कुठलेही खाद्य (उदा. गव्हाचा भुसा पेंड इत्यादी) देण्याची गरज नाही.
- ६) इंद्रनीलचे दर प्रमाण आणि त्याबदल्यात मिळणारे उत्पादन यांचा विचार करता बाजारातील इतर पशुखाद्यापेक्षा इंद्रनील अत्यंत किफायतशीर आहे, असे लक्षात येईल.
- ७) इंद्रनील ५० व ५९ किलो प्लास्टिक पॅकिंग व ६० किलो दर्जेदार बारदान पॅकिंग या दोन्ही प्रकारात उपलब्ध आहे.

'इंद्रनील' देण्यासंबंधी सूचना

- १) इंद्रनील पॅलेट कोरड्या स्वरूपात द्यावे पाण्यात भिजवून देऊ नये, ज्यायोगे ते चावून खाल्ले जाईल.
- २) सुलभ पचनाच्या दृष्टीने इंद्रनील सुरू करताना आधीचे खाद्य एकदम बंद न करता सुरुवातीस थोड्या प्रमाणात मिसळून द्यावे व हळूहळू वाढवत नेऊन त्याच पटीत पूर्वीचे खाद्य कमी करून २ आठवड्यात बंद करावे.
- ३) दुभत्या जनावरांच्या उत्पादन क्षमतेनुसार 'इंद्रनील' दिवसातून २-३ वेळा समप्रमाणात विभागून द्यावे.

खाद्यातील घटक बाब	शेंगदाणा/ सरकी पेंड	गट्टूभासा	घुणी वा तत्सम पदार्थ	इंद्रनील
योग्य प्रमाणात प्रथिनांचा पुरवठा	✓	X	✓	✓
अमिनो अॅसिड्समधील विविधता	X	X	X	✓
स्निग्ध पदार्थ (फॅटस) चा प्रमाणबद्ध पुरवठा	✓	X	X	✓
शरीराच्या आवश्यकतेनुसार जीवनसत्त्वे, मिनरल्स व क्षार यांचे मिश्रण	X	X	X	✓
सर्व पौष्टिक घटकांचे सुयोग्य संतुलन	X	X	X	✓
दर्जाची हमी व दर्जातील सातत्य	X	X	X	✓
आधिक पचनीयता	X	X	X	✓
अन्न घटकांचे दुधात जास्तीत जास्त रूपांतर	X	X	X	✓
पुर्ण वजनाची खात्री	X	✓	X	✓
वारंवार वापरण्यायोग्य दर्जेदार पॅकिंग	X	✓	X	✓
नियमित पुरवठा/उपलब्धतेची हमी	X	X	X	✓
किंमतीतील सातत्य	X	X	X	✓
अखाद्य वस्तूंपासून (लोखंड, प्लॉस्टिक इ.) संरक्षण	X	X	X	✓
दूध उत्पादनातील सातत्य	X	X	X	✓
माज व प्रजननातील सातत्य	X	X	X	✓
विक्रीपश्चात सेवा	X	X	X	✓
पशुखाद्याकरीता मोजलेल्या पै-पै चा मोबदला	X	X	X	✓

आमची
शेतकरीप्रिय
उत्पादने

हिरा, इंद्रनील, मोती

हिरा, इंद्रनील, कोहिनूर,
पुष्कराज सुवर्ण, रजत, मोती

बलराम
बैलांसाठी पशुआहार

गोवत्स
वासरांसाठी पशुआहार

कनक ज्युनिअर
करडांसाठी पशुआहार

कनक सिनिअर
शेळ्यांसाठी पशुआहार

हिन्दुस्तान फीड्सच्या
पशुखाद्याचा वापर,
शेतकऱ्यांच्या
फायद्यात भरच भर !

गाई व म्हैशींसाठीचे
बायपास फॅटयुक्त पशुखाद्य

पशुखाद्य
निर्मितीमध्ये
नं.

सातारा एल-४, ॲडिशनल एम.आय.डी.सी., सातारा-४१५ ००४.
युनिट फोन : ०२१६२-२४०४७१/२/५
ग्राहक सेवा क्रमांक : ०२१६२-२४०७७३,
मोबा. ९४२२०३४०३०
ईमेल : marketing.str@hindustanfeeds.com

बारामती इ-२४८, एम.आय.डी.सी. बारामती, जि.पुणे ४१३ १३३.
युनिट फोन : ०२११२-२४३८३४, २४३६३४, २४३६८२
ईमेल : marketing.bmt@hindustanfeeds.com

श्रीरामपूर इ-५, एम.आय.डी.सी., श्रीरामपूर, जि.अहमदनगर ४१३ ७०९
युनिट मोबा. : ९८२२९७६०३४ / ९०७५०७९४६३
ईमेल : marketing.srm@hindustanfeeds.com

हिन्दुस्तान फीड्स च्या
इंद्रनीलने होईल
दुग्ध उत्पादनवृद्धी,
जीवनात येईल आर्थिक समृद्धी.

इंद्रनील

गाई
म्हैशींसाठीचे
बायपास
फॅटयुक्त
पशुखाद्य

